

מטלת חקר באזרחות

מורה מנחה:

מרכז היל"ה בני-ברק שכונת פרדס כץ

סקירה ספרותית

הצגת הבעיה:

חוסר במקומות בילוי לבני נוער בשכונת פרדס כץ. הרשות המקומית ובייחוד לשכת הרווחה צריכים לדאוג לבעיית נוער שסובל משעמום בערבים, משוטט, יושב בגנים ושונה אלכוהול ומסתבך בקטטות כתוצאה מכך. לנוער יש זכות לתרבות והוא לא מקבל אותה מהרשויות. דבר נוסף, ישנה פגיעה בזכות לשוויון כי במקומות אחרים יש מקומות בילוי שממומנים על ידי העירייה ובפרדס כץ אין כאלו מקומות. כמו כן, נערים שלהורים שלהם יש יכולת כלכלית יכולים לממן פעילות הולמת לשעות הפנאי, ויש פה מקום להתערבויות הרשויות שתדאג להעדפה מתקנת, שכן זוהי בעיה מהותית שיש לה השלכות מרחיקות לכת על בני הנוער.

שעות פנאי

פרק הזמן העומד לרשות אדם כשהוא פנוי מעבודה ומפעילויות אחרות הנדרשות לצורכי קיום ואילווצים חברתיים שונים(רסקין, 1999). אדם רוצה עניין וסיפוק בשעות הפנאי, בשעות הפנאי מוצאים אנשים את הביטוי העצמי שלהם. פעילות האנשים בשעות הפנאי קובעת את אופי חברה ואת איכות חייהם של אנשים. ביטוי בינלאומי לשעות הפנאי ניתן בהצהרה על זכויות האדם של האומות המאוחדות: זכותו של כל אדם למנוחה ולפנאי, והשתתפות בחיי התרבות של קהילתו. כמו כן מצוין כי יש להבטיח שכל ילד יקבל את מלוא האפשרויות למשחק ולנופש.

תרבות הפנאי

תרבות הפנאי בישראל כמו בתחומים אחרים נמצאת כל הזמן בשינויים שבדרך כלל מהווים ביטוי לשינויים הדמוגרפיים, החברתיים והכלכליים העוברים על החברה הישראלית. על פי רוב השינויים בכיוונים אופנתיים המנסים לחקות את התרבות המערבית המגיעה לפתחנו בדרכים שונות ומשונות ("כל העולם הוא כפר קטן").

בקרב בני הנוער משרתת תרבות הפנאי את החיפוש אחר זהות עצמית, החל מבריחה לסמים ואלכוהול וכלה בהשתייכות לקבוצות שונות. בתרבות הפנאי מתייחסים בני הנוער לשאלות של קבלה או דחיה חברתית (Workman, 1986).

בקרב הנוער, לצד ה"ישראליות" המאוחדת, קיימת שונות רבה בין טיפוס הנוער וזאת בעיקר עקב היותנו מדינת מהגרים. הלגיטימציה לפלורליזם והתחזקות הגישה האינדיווידואליסטית מחדדים את ההבדלים בין תת התרבויות של הנוער וזאת על רקע המעמד, הותק בארץ ובעיקר הדת. (רפפורט ואחרים, 1995). לא ניתן להתייחס לתרבות הפנאי של הנוער מבלי לציין את משמעות מרד הנוערים דרך פעילויות

הפנאי. סלנט (1996) מציין שהדור הצעיר של ימנו מוצא דרך מקורית ויצירתית לבטא את ייחודו ומרדנותו בדור ההורים והמחנכים וזאת באמצעות שליטתו הגבוהה בטכנולוגיית המחשבים והאינטרנט, דרכם הם מגיעים לגירויים ולמידת דברים חדשים שהורים ומוריהם חסרי סיכוי להבינם.

מוקדי בילוי הנוער בלילות שישי (להב, 1995) נמצא כי הפעילות הנפוצה בקרב הנוער היא ריקודים בדיסקוטק. אחריה, ישיבה סביב שולחנות תוך כדי שתייה, שיחה עם חברים והאזנה למוסיקה. בנוסף, נמצא שמרבית מוקדי הבילוי ממוקמים באזורי תעשייה בשולי הערים ושגובים בהם דמי כניסה תוך כדי מיון ושמירה של הנכנסים. האוכלוסייה המגיעה אל מוקדי הבילוי מגוונת וכוללת נוער לומד, נוער עובד, נוער מנותק, חיילים וחתכי גיל שונים .

תופעה נוספת שנמצאה בסקר, הינה ה"שוטטות" של הנוער במרכזי קניות גדולים (קניונים). כמעט מכל הארץ נתקבלו דיווחים על אחוז גבוה של נוער המתגודד ומשוטט בקניונים, אשר מהווים את "מרכז העניינים". שם רואים ופוגשים את כולם, שם ניתן להיעלם בהמון וכשצריך - להיראות. הנוער במקומות אלו משתלט על פינות הישיבה, ומקיים שיחות איך "לגמור את הלילה". פעילות זו מהווה את הקרקע להתדרדרות לאלימות מילולית ופיזית. מקומות אלו פתוחים ללא השגחה ומהווים שדה פעולה נוח להימורים, שתייה, מכירת סמים והתגרות בעוברים ושבים (מתוך להב ושמשי, 1997).

הזכות לפנאי

ב-1 ביוני 1970 התכנסה ועידה בין לאומית, לפתור את בעיות הפנאי. השתתפו בה נציגי ארגונים בין-לאומיים, ביניהם ארגון הפנאי והנופש העולמי WRLA. הוועידה החליטה לאמץ מגילת פנאי (מגילה בינלאומית לחינוך לפנאי) המהווה תוספת למגילת זכויות האדם.

סעיפי המגילה (עמ' 40-41)

- 1) לכל אדם זכות לשעות פנאי, זכות זו כוללת שעות עבודה בכמות מוגבלת.
- 2) הזכות ליהנות משעות הפנאי היא זכות מוחלטת הן לפעילות אישית והן לחברתית.
- 3) לכל אדם הזכות לגישה נוחה למתקני נפש פתוחים לציבור.
- 4) לכל אדם הזכות להשתתף ולהכיר את כל מגוון פעילויות הפנאי.
- 5) רשויות ממשלתיות אינן רשאיות להחליט בשביל האדם כיצד לנצל את זמנו הפנוי.
- 6) האחריות לחינוך לפנאי מתחלקת על מספר גדול של תחומים ומוסדות. (מגילת הפנאי הבינלאומית).

שינויים גלובליים בדפוסי העבודה בחברה המודרנית הביאו לעלייה בכמות הזמן החופשי. צורך זה הוביל בשנים האחרונות לפיתוח ולחיזוקה של גישת החינוך לפנאי ולתפישת חינוך זה, כתהליך המתחיל בילדות וכולל מגוון פעילויות, המסייעות לפיתוח עמדות חיובית כלפי הפנאי, תרומתו לאיכות החיים ולהבנת משמעותו.

פעולות הפנאי מעשירות את הלמידה ותורמות להווי החברתי של התלמידים ולמימוש העצמי^[1]. בית הספר הוא המוסד העיקרי שבו נמצאים התלמידים בתהליך הכשרתם לחיים ולכן יש לו אחריות מרכזית לחינוך תלמידיו לפנאי^[1].

מטרת החינוך לפנאי היא לסייע לתלמידים ללמוד כיצד להשתמש בשעות הפנאי שלהם לצורך שיפור את איכות חייהם ולצורך התפתחות שכלית, נפשית, גופנית וחברתית. החינוך לפנאי צריך להבטיח פעילויות פנאי אשר יתרמו להתפתחותו הערכית והחברתית של כל תלמיד ויעודדו אותו להיות מעורב בקהילה, להתנדב ולתרום לה (ויקיפדיה, תרבות הפנאי).

באחת מוועדות הכנסת שדנה בבעיית נוער ונגעי הסמים והאלכוהול (פרוטוקול מס' 15, 2014) דיבר אור ביגר ואמר: "העלו כאן התייחסות בכמה מובנים שונים על פעילות מובנית לשעות הפנאי לבני הנוער, על זירות בטוחות ועל מסרים לאורך הרצף וגם הנושא של הורות.

אני אתייחס לכל הנושאים ואיזה מענה אנחנו נותנים ברשות המקומית. מבחינת פעילות לבני הנוער, החל מתנועות נוער וארגוני נוער, בדומה לכל רשות אחרת. זה נעשה כמובן בתמיכה של הרשות ויש גם את המסגרת של מרכז הנוער השכונתיים. זה גם מתקשר לזירה הבטוחה. אם בעבר היה נהוג שבני הנוער הולכים למתנ"ס אחרי שעות בית הספר, היום זה כבר פחות באופנה. המתנ"ס הפך להיות המקום לילדים או של זקנים. ב-4-5 שנים האחרונות אנחנו מתחילים להחזיר את מרכז הנוער השכונתי כדי שיהיה לבני הנוער מקום מובנה לשעות הפנאי.

זה התחיל מתוך שיחה פתוחה של מרכז נוער עם בני הנוער בשכונת התקווה, שבני הנוער אמרו שהם רוצים מקום משלהם. יש כבר 18 מרכזי נוער שכונתיים, בעיקר בדרום העיר וביפו. הם יכולים לבוא לשם סתם, לשחק במחשב, לדבר אחד עם השני, ללמוד לבחינה. יש גם תכניות עם סטודנטים וחיילים מחיל חינוך שעוזרים להם בלימודים. יש גם פעילויות בערב ובשעות הלילה, בעיקר בחודשי החופש הגדול. יש ערב הקרנה של סרט, ערב סטנד אפ, מסיבות. בהחלט דברים שקורים בעיר. הפיק של הפעילות נעשה בעיקר בחודשי הקיץ. נעשה איזה פיילוט לבדוק את העניין של בני הנוער כדי לבדוק אם הנוער יבוא ביום שישי בערב למרכז השכונתי. הפיילוט עבר בהצלחה ועכשיו אנחנו בודקים איך לתת לזה מענה. "הורים ערים" באזור הציעו לבוא לפתוח את המקום בהתנדבות כדי שיהיה להם את המרחב הבטוח שדובר כאן קודם.

10,000 בני נוער בתל-אביב-יפו לוקחים חלק במסגרות של החינוך הבלתי פורמאלי, וזה עוד לפני המסגרות של קידום נוער ושל הרווחה. בערך שלישי מבני הנוער מגיעים למסגרות האלה. היינו רוצים להגיע ליותר. אנחנו מכירים בזה שעם שלל הפעילויות שאנחנו מציעים לבני הנוער, לא תמיד זה מדבר אל כולם. יש גם פעילויות שיוצאות החוצה אל בני הנוער במרחב הציבורי. שיהיה שם איזה מבוגר אחראי שידבר איתם".

הזכות לשוויון

הזכות לשוויון במדינות הדמוקרטיות משמעה שוויוניות החוק ושוויון באכיפתו, ללא הבדל: גזע, מין, שפה, לאום, דת, השקפה פוליטית ואידאולוגיה. במדינות רבות קיימות מחלוקות פוליטיות ומשפטיות לגבי רשימת הקבוצות שהזכות לשוויון מגנה עליהן. כך לדוגמה, רק בחלק מן המדינות הדמוקרטיות קיימת חובה שלא להפלות בשל נטייה מינית או בשל היותו של אדם בעל מוגבלות, וגם במדינות שבהן קיימות חובות שכאלה, היקפן שנוי לא פעם במחלוקת.

קיום הזכות לשוויון במדינות הדמוקרטיות משמעותו קיום התנאים הבאים:

- בחקיקה - חוקי המדינה יקבעו יחס זהה ושווה לכל אדם ללא משוא פנים, כך שלא תהיה העדפה או פגיעה של החוק באדם או קבוצה כלשהי, בשל גורמים בלתי רלוונטיים כמו: גזע, מין, דת, השקפה פוליטית או אידאולוגיה.
- באכיפת החוק - את החוק יאכפו רשויות השלטון כך שהשוויון המובע בחוקי המדינה ימומש הלכה למעשה, כלומר בעת מגע בין האדם לרשויות השלטון יעניקו האחרונים לכל אדם יחס זהה, כך שבמקרים זהים, מבחינת הגורמים הרלוונטיים, יינתנו זכויות, חובות ופסקי דין זהים.

הזכות לשוויון משמעה שיש לתת יחס שווה לאנשים בעלי תכונות רלוונטיות זהות. יחס שונה לאנשים בעלי תכונות שוות על רקע שאין לו קשר ענייני (כגון על רקע גזעני) אסור על פי חוק ומכונה אפליה פסולה. לא רק לרשויות השלטון, אלא גם על גופים פרטיים חלה החובה להתייחס באופן שוויוני לאנשים. כך לדוגמה, אי קבלת אדם לעבודה על רקע מין, גזע ודת כאשר נתוניו מתאימים לעבודה - אסורה על פי חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה.

העדפה מתקנת

העדפה מתקנת (מכונה גם אפליה מתקנת) היא מתן עדיפות לאנשים על סמך השתייכותם לקבוצה מסוימת באוכלוסייה, הנחשבת לחלשה יותר, על פני אנשים המשתייכים לקבוצות אחרות, אשר נחשבות לחזקות. נוטים לנקוט במדיניות זו כאשר ניסיונות להנהגת שוויון הזדמנויות אינם מצליחים לקדם את פלח האוכלוסייה החלש. לעתים מתוארת ההעדפה המתקנת ככלי שנועד לנתץ את "תקרת הזכוכית" - מחסום בלתי נראה המוצב בפני התקדמותם של החלשים בחברה.

מטרתה של ההעדפה המתקנת היא תיקון פערים חברתיים ויצירת איזון המשקף בצורה נכונה יותר את הרכבה של החברה. זאת באמצעות קידום שילובן של קבוצות חלשות בחברה, ועידוד הפרטים בקבוצה החלשה לשאוף להגעה לתפקידים ולנקודות השפעה חשובות יותר בחברה, בתקווה שאלו ימשכו אחריהם אחרים מקרב בני אותה הקבוצה.

נקודת מבט חלופית להעדפה מתקנת רואה בה מעין פיצוי בהווה בעבור פגיעה בעבר. הדוגלים בהשקפה זו דורשים מהקבוצה החזקה לפצות את הקבוצה המוחלשת. השקפה זו, אף שיש לה תומכים רבים, מעלה בעיות רבות. בפרט בעייתית העמדה לפיה על קבוצה אחת לפצות קבוצה שנייה, וזאת מאחר שנזק לא נגרם לקבוצה, אם כי לפרטים בקבוצה. גם הממד השרירותי לפיו "נבחר" המפצה מהקבוצה החזקה הוא בעוכריה של השקפה זו.

העדפה מתקנת היא, למשל, העדפת קבלת אפרו אמריקאים לאוניברסיטאות בארצות הברית, או חוק המחייב קבלת נשים, על פני גברים, בתפקידים בדירקטוריונים בחברות ממשלתיות בישראל. בכל המקרים האלו יש הבחנה בין אדם שנמנה עם הקבוצה החזקה לזה שנמנה עם הקבוצה החלשה, כאשר האחרון מקבל יחס מועדף.

הרשות המקומית

רשות מקומית היא גוף העוסק בניהול העניינים המקומיים של יישוב או קבוצת יישובים. עם השירותים שמעניקה רשות מקומית לתושביה נמנים תכנון היישוב ומתן היתרי בנייה בו, רישוי עסקים, הפעלת מערכת החינוך, ניקוי הרחובות ופינוי פסולת, אירועי תרבות, כבאות ועוד.

ברוב מדינות העולם, הרשות המקומית היא היחידה המנהלית הקטנה ביותר של המדינה המנוהלת על ידי מנהיגים נציגי ציבור הנבחרים בבחירות דמוקרטיות.

תפקידי הרשות המקומית

- **שירותי חינוך** - אחזקת בתי ספר וגני ילדים, הפעלת חינוך טרום חובה ומתן שירותי עזר לבתי ספר.
- **שירותי דת** (באמצעות המועצה הדתית)-אחזקת בתי כנסת, פיקוח על הכשרות, ועריכת נישואים.
 - **מים וביוב**- חיבור בתים למערכת המים והביוב ופיקוח על המערכת הנ"ל.
 - **רישוי עסקים**- מתן רשיונות לעסקים, בדיקת מבנים מבחינה בטיחותית.
- **שירותי רווחה**- טיפת חלב, סיוע לקשישים, תחנה לבריאות הנפש וטיפול בנוער במצוקה.
- **שירותי הנדסה ובניין**- סלילת רחובות ותחזוקתם, מתן היתרי בנייה והריסת מבנים מסוכנים.
- **תברואה ונקיון**- נקיות הרחובות, איסוף אשפה, טיפול בשווקים וטיפול במפגעי תברואה.
- **מקומות ציבוריים**- הקמת בריכות שחיה ציבוריות, הקמת גנים ומקומות נופש ונטיעת עצים.

כתבה ב ynet בנושא שעות הפנאי של נערים בסיכון ואחריות הרשות המקומית

נוער בסכנה מה עושים מתבגרים בלילות?

חצות. גן אברהם, רמת השרון

מי שעבר במקרה ברחוב הקוצר ברמת-השרון, סמוך לכניסה לגן, יכול היה בטעות לחשוב שהכל בסדר. האורות בבתי המגורים מסביב כבויים. צעקות השכנים המבקשים קצת שקט - שאך לפני כשעה עלו מחלונות הבתים - שכנו, כמו גם קולות בני הנוער שהתגודדו על הספסלים וצחקו בקולי קולות. מבחוץ לא שומעים דבר, אבל בתוך הגן מתחוללת דרמה

מחיר השביתה

מה עובר על בני הנוער?

גלית לוי: מאז החלה השביתה מוצפים מוקדי התמיכה הטלפוניים בשיחות ממתבגרים מוטרדים ואפילו אובדניים. הנוער שולח אותות מצוקה. ומה הפלא? אין להם שום שיגרה כבר 4 חודשים, מתחילת החופש הגדול. דווקא בגיל הזה, הם ממילא מבולבלים וחייבים מסגרת, מסבירים המומחים ומציעים להורים להיות עירניים.

סירב(השם המלא שמור במערכת) 'בני 15 בלבד, מקובצים בגן. על הרצפה ביניהם שרוע ד', שמונה תלמידי כיתה י - תוסוכ 8 ירחא - וישכע. הקדוו קובקב תייתשב סידומילמ תננכותמ אלה השפוחה תא סתיא גוגחל טילחהש התיכל תוארהלו רשקתל ול סורגל החלצה אלל סיסנמ וירבחו, דצב תכלשומ איקב הגופסה ותצלוח, ופוג יקלח לכב דעור אוה סייח ומיס

מספר בייאוש אחד ", אנחנו כבר כמעט שעה נותנים לו סטירות, בועטים בו, שופכים עליו מים - והוא לא עונה לנו" מהם, שתומך בראשו ומנסה לדובב אותו. "חבר'ה שעוברים פה, בגן, לא מוכנים לעזור לנו. הם מפחדים שיחשבו שהם אנחנו לא יכולים להתקשר למבוגרים, כי אסור שההורים שלנו יידעו מכל זה. אנחנו. חלק מזה, או שהם יידבקו במשהו מגיעים לכאן כמעט כל יום עכשיו בשביתה, כדי להיפגש אחד עם השני ולהעביר את הזמן, אבל זה עוד אף פעם לא קרה לנו"

"מה הם לקחו?"

שעות ספורות לפני שהם, בימים כתיקונם בשעה הזו היו אמורים כולם להיות בבית, שקועים עמוק בתוך הכרית פוגשים את החברים בחצר בית-הספר. עכשיו הם עומדים מול דילמה שאף מורה לא הכין אותם לקראתה. כשהם מבינים שאין ברירה וחייבים להזעיק עזרה ולערב את ההורים, הם נתקפים בהלה. חלקם מסננים שהתחייבו להגיע אחרים תוהים בייאוש אם יש אולי בכל זאת פתרון אחר, הביתה עד חצות ונמלטים

האם, מבוהלת למראה בנה. אורות האמבולנס המהבהבים וקולות הריצה של האם שהוזעקה למקום קוטעים את הדיון המעולף, דורשת לדעת "מה הם לקחו" ונשבעת לעדכן עד הבוקר את כל ההורים

תאמר אחרי לילה לצד בנה בבית-החולים. "כל הילדים שהסתובבו שם בגן הם בני ", הילדים שלנו פשוט מופקרים טובים שהולכים לבתי-הספר הטובים ביותר ומחונכים בצורה הטובה ביותר, אבל עכשיו אין להם לאן ללכת ומה לעשות, אז הם יושבים בגנים, והשעמום מדרדר אותם לעשות דברים נוראים וחסרי אחריות כאלה

גן הבנים, רמת השרון 01:00

נרגילות בשפע, אלכוהול, סמים ומעגלי שירה; זה לא תיאור של עוד חוף עזוב בסיני או, בני נוער צורחים ומשחקים בתאילנד. בימים האחרונים זו תמונת המצב של הגן השכונתי ממש מתחת לחלון שלכם. פתרון למשבר בין ארגון המורים לאוצר עדיין לא נראה באופק, אבל מי שכן נראים, בכל שעה ובכל מקום, הם בני הנוער. התיכונים החדשים, שנשארו מחוץ לשערים הנועלים של בתי-הספר רגע אחרי סיומה של תקופת החגים המרווחת, מתקשים למצוא דרכים מקוריות לבלות את החופשה הלא צפויה ומחפשים תוכניות לשעות המתות.

מרחק דקות ספורות מהנוער שהתמודד עם החבר השיכור ועדיין מתקשה לעכל את מה שקרה, מתגודדת חבורה אחרת. השעה המאוחרת לא מטרידה אותם, גם לא השכנים שמדליקים את האור מדי כמה דקות ומציצים מהחלון בתקווה לקבל כמה שעות מנוחה לקראת יום העבודה המתקרב. הם צוחקים בקולי קולות, מחליפים חוויות מהיום שעבר ומתעדכנים ברכילות האחרונה.

את כל המסעדות והמקומות פה "16. מסבירה קארין יתים בת ה-16, "בשביתה אף אחד לא אומר לנו מתי לחזור הביתה?" "סוגרים עד 12 בלילה, ואין לנו לאן ללכת. מה רוצים שנעשה

ומה עם השכנים, לא מתלוננים ?

בהתחלה הם היו צועקים עלינו. עכשיו הם כבר אפילו לא צועקים - ישר מזמינים את המשטרה. כל ערב מגיעים "השוטרים, צועקים לנו ללכת, ולפעמים אפילו מאיימים עלינו שאם לא נלך יעיפו אותנו בכוח, אז אנחנו הולכים לכמה דקות, עוברים למקום אחר ואחרי-כך חוזרים. יש לנו את כל הלילה

לא מטרידים אתכם בחינות הבגרות והחומר שאתם מפסידים ?

כשזה יגיע לחודש של שביתה, אז זה יתחיל להטריד, אבל בתחילת השנה בכל מקרה מבזבזים הרבה זמן ולא "לומדים את החומר לבגרות. מבחינתנו זה עוד זמן חופש, עוד זמן לבלות עם החברים

רחוב בן גוריון, הרצליה 02:00

אזור מרכז העיר בהרצליה הומה אדם, כאילו מדובר בשעות אחר הצהריים. על אחד, שלוש שעות לפני הזריחה מבחינתנו זו כבר "בין הבניינים הסמוכים לתחנה המרכזית, יושבים כמה בני נוער, מנגנים בגיטרות ושרים, הספסלים הפסקנו כבר אפילו לבדוק באינטרנט מה קורה ". אומר דרור, בן 16 וחצי, "מזמן לא שביתה. זה ממש כמו חופש גדול ". ואם השביתה ממשיכה. התרגלנו למצב, וכולם יודעים להגיע לכאן בסביבות חצות

אף פעם לא ניסו לגרש אתכם ?

מדי פעם מגיעים הנה פטרולים של המשמר האזרחי שמבקשים מאיתנו ללכת, אז אנחנו מבטיחים להיות יותר "בשקט, או מבטיחים שאנחנו כבר הולכים, אבל זה אף פעם לא מגיע למשהו רציני. לפני כמה ימים הייתה כאן קבוצה

אחרת של ילדים ששיחקו בנפצים ועשו הרבה רעש, אז אחד השכנים, שחשב שזה אנחנו, זרק עלינו בקבוק זכוכית כדי להבריח אותנו."

והשמ ונל יא, התיבה רזחל רירצ ובש נמז ונל שיש אל הז. אין לנו הרבה דברים אחרים לעשות, אומר בני, בן 17 " סיתוש, פייכב סיבשוי, וילא עיגהל סילוכי סלוכש סיעדוי ונחנאש סוקמב, ריעה זכרמב סיעבוק ונחנא. רקובב וילא סוקל "סילפקתמ זאו יצחו עברא-עברא דע סינשעמו

למרות השעה המאוחרת נראה שהלילה ברחוב הראשי רק התחיל. בכל פינת רחוב אפשר למצוא קבוצה אחרת של צעירים. חלקם יושבים על הברזלים ומדברים בצעקות, אחרים יושבים סביב נרגילה ומעשנים ביחד

מספר שאף לילה לא נגמר בלי מעגל עישון. "זה כבר הרגל שלנו כל יום בשביתה: נפגשים כאן כולם (15)מאור ויושבים על נרגילה. כשהשכנים מנסים לגרש אותנו, אנחנו מבטיחים ללכת, זזים לכמה דקות, ואז חוזרים. פעם הזמינו לנו סיירת ביטחון, אבל בסוף שכנענו את השומר לשבת איתנו על נרגילה. דווקא היה נחמד

מתלוננת השכנה ליאת. "בקיצ", זה כאילו ההפסקה הגדולה של התיכון עברה לשעה אחת בלילה מתחת לחלון שלנו" התרגלנו לזה במידה מסוימת, אבל עכשיו זה פשוט נהיה בלתי אפשרי. יש לי ילדים קטנים בבית, שבת-הספר שלהם "לא מושבתים, והם לא מצליחים להירדם

פניתם למשטרה ?

בינתיים לא. אנחנו מנסים לסגור את החלונות ולהתעלם מהרעש. במידה מסוימת אני מבינה אותם - הם ילדים ואין " להם מה לעשות. זה לא הם אשמים, זו המערכת

מה עושים ?

המערכת, מצידה, לא ממהרת לספק פתרונות. במשטרת ישראל טוענים שמוקדם עדיין לבחון את השפעת השביתה על התנהגות הנוער בקנה מידה רחב ונמנעים בשלב זה מלנקוט צעדים מיוחדים או היערכות מיוחדת בשל השביתה המתארכת

ממרכז השלטון המקומי, המתאם את פעילות הרשויות המקומיות ברחבי הארץ, נמסר כי בשלב זה נוקטת כל רשות מקומית צעדים כראות עיניה, בדומה לחודשי הקיץ שבהם מצויים התלמידים בחופשה. במקביל, הוקם מטה חירום, "הבוחן את האפשרות לקיים פעילויות מסודרות לבני הנוער ברחבי הארץ אם השביתה תימשך

כדי לקיים פעילות בשעות אחר, גיבשנו תוכנית להפעלת המרכזים הקהילתיים והמתקנים העירוניים בכל רחבי הארץ" אומרת עדנה רודריג, יו"ר המטה, "אבל עד להתחייבות רשמית בכתב", הצהריים והערב ומבלי לשבור את השביתה ממשרד החינוך למימון העומד על 5 מיליון שקלים ליום, לא נוכל להתחיל להפעיל את המרכזים בקנה מידה ארצי "ומחייב

נורית אבנר, סגנית ראש עיריית רמת-השרון, המחזיקה בתיק החינוך והנוער ואם לשלושה צעירים בעצמה, מזכירה שגם להורים יש כאן תפקיד: "גם אני הייתי פעם ילדה ונערה, ולא זכור לי שהרשות המקומית דאגה לי לפעילות לכל שעות היום. בשביל זה יש הורים ששמים גבולות, ויש חינוך שמגיע מהבית. אנחנו מארגנים פעילויות התנדבותיות פותחים עבורם את המועדונים והמתנ"סים אחר הצהריים ועושים הכל כדי לאכוף את החוקים, בהשתתפות הנוער הקמנו סירת הורים, שפועלת בסופי שבוע, יש מערכת של שיטור קהילתי, ואם נדע על פיצוציות שמוכרות אלכוהול לבני נוער בניגוד לחוק - נטפל גם בזה. את בתי-הספר השובתים אין לנו אפשרות לפתוח בשעות הבוקר, כך שמה שנשאר לנו הוא רק לקוות, כמו כולם, לסיום מהיר של המשבר

בית החולים שניידר לילדים 05:00

משימה קשה תמיד, וקשה עוד - ליד מיטתו של ד' הלום האלכוהול, אמו פותחת צוהר לעולמם של הורים למתבגרים יותר כשהמתבגר מובטל ומשועמם. "הרופאים אמרו לי שעם כמות כזו של אלכוהול, זה בקלות היה יכול להסתיים במוות", היא אומרת. "אם זה היה הילד של אחד מבכירי ארגון המורים או מבכירי משרדי החינוך והאוצר, כבר למחרת הם כולם היו מלמדים בכיתות. הרשויות חייבות לקחת אחריות ולפתוח את בתי-הספר בבוקר לאיזושהי פעילות והנה, זה מה שהוא עשה עם, חלופית. אני כאם הכרחת את הבן שלי לצאת ולעבוד כדי שלא יישב ויתבטל בבית. הכסף שהרוויח: קנה בקבוק וודקה והשתכר בגן ציבורי"

קבוצות הצעירים - רגע לפני הזריחה, ברחובות הרצליה ורמת השרון - ומן הסתם גם במקומות אחרים בארץ האחרונות מחליטות לסכם את הלילה וללכת סוף-סוף לישון. את הרחובות הם משאירים מאחוריהם, עמוסים בבדלי מערכת השעות שלהם, גם היום, כוללת שינה עמוקה עד שעות אחר. סיגריות, שקיות חטיפים ובקבוקי אלכוהול ריקים. הצהריים - ואחריה התארגנות לקראת לילה נוסף של שוטטות

מהלך המחקר

הבעיה הנחקרת – חוסר במקומות בילוי לנוער בפרדס כץ

האוכלוסייה- בני נוער וצוות הוראה וטיפול במרכז היל"ה קידום נוער, פרדס כץ

כלי מחקרי שנבחר - ראיון

מהלך המחקר

הועברו ראיונות למנהל יחידת השכלה של היל"ה פרדס כץ, לתלמיד היל"ה, ולמורה בהיל"ה. בחרנו באנשים האלו לראיון כי הם מכירים את הבעיה מקרוב. הם עובדים עם בני הנוער ומכירים את עולמם. הראיון הועבר על ידי תלמידי הקבוצה שמכינה את מטלת הביצוע.

כלי המחקר

בחרנו בראיון כי אפשר לחשוף יותר מידע ופרטים מהמראיון, כי הראיון נעשה באופן יותר חופשי ולא בצורה של שאלות סגורות.

ראיון מספר 1

שם המרואיין" איציק משלי

תפקיד: מנהל מרכז הילה פרדס כץ

1. איזו מצוקה חווים בני נוער מהשכונה בשל העובדה שאין להם מקומות בילוי?
הם לא מוצאים מקום להעביר את זמנם הפנוי ולכן משוטטים ונחשפים לדברים לא טובים. כמו שתיה אלכוהול שימוש בסמים. ביצוע עבירות רכוש או אלימות. תגרות בין בני נוער וזה נובע משעמום.
2. מי לדעתך אחראי או צריך לטפל בנושא?
הרשות המקומית יחד עם משרד החינוך. קיים מרכז נוער בפרדס כץ שהוקם על יד הרשות בסיוע משרד החינוך אך הוא נותן מענה חלקי ביותר ולא מותאם לאוכלוסיה של פרדס כץ יש שם הרצאות וסדנאות בנושאים שונים
כי השעות שהפעילויות מתקיימות הן שעות ערב המוקדמות ובני הנוער מעוניינים להגיע בשעות מאוחרות יותר מ-8 ואילך וגם הם רוצים פעילות חופשית כמו לשבת ולדבר לשחק סנוקר ופינג פונג.
3. מה לדעתך הפתרון לבעיה של שוטטות בני הנוער?
מקום שבו יוכלו לתעל את הזמן הפנוי לפעילויות בונות. ושהם יהיו תחת השגחה. הפתרון הוא מועדון חברתי שיפעל בשעות מ-8 עד 12 בלילה. ויהיו שם פעילויות חופשיות כמו פינג פונג ביליארד שתיית קפה ותהליך הדרגתי לחשוף את החברה לכל מיני קורסים מעניינים בתחומים שמעניינים אותם.
4. למה לא הוקם מרכז כזה בפרדס כץ עד היום?
ניסינו להקים מרכזים כאלה אבל המרכז שהוקם נותן מענה חלקי. יש גם סכנה של לאבד שליטה בפעילויות לילה זה צריך להיעשות בצורה חכמה וזהירה על מנת לתעל את זה למקומות חיוביים. הצוות שיימצא שם צריך להיות כזה שיודע לתקשר עם בני הנוער שיידע לשים גם גבולות ולא לתת לעניינים לגלוש לכיוונים בעייתיים ושלייליים.
5. מה קורה בנושא זה בעיריות אחרות בארץ?
ידע לי שבראשון לציון הקימו מועדון שנקרא נוער – נט. ששם הכל סביב משחקי מחשב, גלישה באינטרנט. מה שהם עושים לבד עם עצמם בבית, הם עושים יחד עם המדריך ומקבלים עוד דברים מסביב.
6. האם מרכז כזה יכול להביא מענה אמיתי לבעיית השוטטות?
הבעייתיות מובנית. מצד בני נוער לא רוצים שיגידו להם מה לעשות, ומצד שני לרשויות יש גבולות. להכניס עובד שיעזוב את העבודה יחד עם הנערים ב2 בלילה זה בעייתי. מערכת כללים זה משהו שלא אהוב במיוחד על הנערים. זמנים וכללים זה משהו שהנערים רוצים תמיד לפרוץ.

ראיון מספר 2

שם המרואיין : אלדד כהן

תלמיד במרכז הילה פרדס כץ

1. איזו מצוקה חווים בני הנוער מן השכונה בשל העובדה שאין להם מקומות בילוי?
בני הנוער מסתבכים עם המשטרה בגלל שאין להם מה לעשות
2. מי לדעתך אחראי או צריך לטפל בנושא?
לפי דעתי הרשות המקומית צריכה לטפל בנושא
3. מה לדעתך הפתרון לבעיה של שוטטות בני הנוער?
למצוא להם תעסוקה הולמת כגון: חוגים ולימודים
4. האם קיים מרכז שבני הנוער יכולים ללכת אליו?
לא
5. איפה אתם מבלים יחד בערבים?
בפארק
6. היכן היית רוצה לבלות?
בבארים, מועדונים. מקום מאורגן.
7. האם מרכז כזה יכול להביא מענה אמיתי לבעיית השוטטות?
לא ממש. כי המקום לא יהיה באמת פתוח כל הלילה כמו מקומות בילוי אמיתיים.
8. מה לדעתך יכול אם כן להיות פתרון אמיתי לבעיה?
מקום שיהיה פתוח כל הלילה בשכונה שיהיה בו משחקים וסנוקר והדרכה לבני נוער בנושא שתיית אלכוהול וסמים.

ניתוח הממצאים

הבעיה שניסחנו: חוסר במקומות בילוי לבני נוער בפרדס כץ.

ממצאים מתוך סקירת הספרות:

אדם רוצה עניין וסיפוק בשעות הפנאי. בקרב בני הנוער משרתת תרבות הפנאי את החיפוש אחר זהות עצמית. לא ניתן להתייחס לתרבות הפנאי של הנוער מבלי לציין את משמעות מרד הנוערים דרך פעילויות.

לכל אדם זכות לשעות פנאי, זכות זו כוללת שעות עבודה בכמות מוגבלת. שינויים גלובליים בדפוסי העבודה בחברה המודרנית הביאו לעלייה בכמות הזמן החופשי. פעולות הפנאי מעשירות את הלמידה ותורמות להווי החברתי של התלמידים ולמימושם העצמי. הזכות לשוויון משמעה שיש לתת יחס שווה לאנשים בעלי תכונות רלוונטיות זהות לא רק לרשויות השלטון, אלא גם על גופים פרטיים חלה החובה להתייחס באופן שוויוני לאנשים.

העדפה מתקנת (מכונה גם אפליה מתקנת) היא מתן עדיפות לאנשים על סמך השתייכותם לקבוצה מסוימת באוכלוסייה, הנחשבת לחלשה יותר, על פני אנשים המשתייכים לקבוצות אחרות, אשר נחשבות לחזקות.

רשות מקומית היא גוף העוסק בניהול העניינים המקומיים של יישוב או קבוצת יישובים.

בכתבה שמתארת את תופעת שוטטות הנוער בלילות, דווח כי המערכת, מצידה, לא ממהרת לספק פתרונות לנוער משוטט במהלך שבתה כפי שקרה במספר רב של ערים ברחבי הארץ. הנוערים בפרדס כץ מתמודדים עם שעמום כל השנה כי חלק גדול מהם לא נמצא במערכות חינוך רגילות, הם מנותקים וסובלים משעמום.

ממצאים מתוך הכלי לאיסוף:

בני הנוער מעוניינים במקומות בילוי אמיתיים. מנהל מרכז ההשכלה אמר בראיון כי ניסו להקים מרכזים כאלה אבל המרכז שהוקם נותן מענה חלקי. ודיבר על הסכנה של לאבד שליטה בפעילויות לילה וכי זה צריך להיעשות בצורה חכמה וזהירה על מנת לתעל את זה למקומות חיוביים. הוא הציע שהצוות שיימצא שם צריך להיות כזה שיודע לתקשר עם בני הנוער שיידע לשים גם גבולות ולא לתת לעניינים לגלוש לכיוונים בעייתיים ושלייליים. תלמיד הילה אמר בראיון כי הפתרון לדעתו הוא מקום שיהיה פתוח כל הלילה בשכונה שיהיה בו משחקים וסנוקר והדרכה לבני נוער בנושא שתיית אלכוהול וסמים.

1. דיון , מסקנות

הבעיה שחקרנו היא ניצול נכון של שעות הפנאי בקרב בני נוער בפרדס כץ שגרם להם לשוטטות והסתבכות בבעיות עם המשטרה.

הממצאים העלו ש

ממצאים מתוך הכלי לאיסוף:

- בני הנוער מעוניינים במקומות בילוי אמיתיים
 - מנהל מרכז ההשכלה אמר בראיון כי ניסו להקים מרכזים כאלה אבל המרכז שהוקם נותן מענה חלקי. ודיבר על הסכנה של לאבד שליטה בפעילויות לילה וכי זה צריך להיעשות בצורה חכמה וזהירה על מנת לתעל את זה למקומות חיוביים. הוא הציע שהצוות שיימצא שם צריך להיות כזה שיוודע לתקשר עם בני הנוער שיידע לשים גם גבולות ולא לתת לעניינים לגלוש לכיוונים בעייתיים ושלייליים.
 - תלמיד הילה אמר בראיון כי הפתרון לדעתו הוא מקום שיהיה פתוח כל הלילה בשכונה שיהיה בו משחקים וסנוקר והדרכה לבני נוער בנושא שתיית אלכוהול וסמים.
- ולכן המסקנה היא שצריך להקים מקום בילוי תומך לבני הנוער שימצא בו צוות מקצועי ושיהיה פתוח כל הלילה

2 . הצעות לפיתרון:

1. עיריית בני ברק תפתח מקום בילוי מתאים לפי הדגשים שעלו בראיון.

2. ההורים ידאגו לאסוף כסף ולהקים מקום בילוי מתאים לילדים שלהם

הפתרון שנראה לנו יעיל ביותר למישוש הוא פתרון מספר 1- לערב את הרשות המקומית שצריכה לממש את תפקידה ולדאוג לרווחת תושבי העיר . צריך לקבוע פגישה עם ראש העיר של אנשי החינוך מהשכונה, הורים , ונציגות של בני נוער ולשתף את ראש העיר בתוכנית .

רפלקציה :

ויקי: עבדנו קשה מאוד על העבודה קראנו הרבה מקורות מידע ושינינו ותיקנו הרבה מאוד פעמים, הייתה לנו גם הפסקה באמצע של החופש הגדול .
הדיונים בניינו היו עניינים וכל אחד תרם את חלקו .
התקשנו בסיכום מעט אבל קיבלנו עזרה .
אני מאוד מרוצה מהנושא שבחרנו .

מארק: היה לי מעניין לעשות את העבודה וזה גם משהו חשוב שקשור לחיים של כולנו בשכונה. אני מכיר את הבעיה מקרוב ואני מקווה שנצליח לשנות כי זה יעזור להרבה אנשים.

אלדד: ראיתי שזה לא כל כך פשוט להעלות בעיה, צריך ללמוד עליה מקרוב וזה לוקח הרבה זמן וכוח אבל היה כיף ואני מקווה גם שנצליח לשנות קצת משהו ולעזור להרבה בני נוער כמונו.

הצגת התוצר

החלטנו לפנות במכתב לראש העיר בבקשה לקיים פגישה. אנחנו חושבים שהוא האדם שיכול לעזור בעניין. להקים מרכז בילוי זה דבר שדורש זמן וכסף, וצריך לשכנע את ראש העיר שזה באמת פתרון טוב לבעיה.

7.9.15

לכבוד

ראש עיריית בני-ברק

הרב חנוך זייברט

שלום רב !

הנדון: מציאת פתרון לבעיית שעמום ושוטטות של בני נוער בפרדס כץ

כידוע לעירייה ולמשטרה בעיר, בני הנוער בפרדס כץ מרבים להסתבך עם המשטרה. לחלקם אין מסגרת חינוכית והשעמום גורם להם להסתובב בשכונה ולשתות אלכוהול.

אנו מעוניינים להציע פתרון ולקבוע פגישה איתך ועם הנציגים המתאימים מטעם העירייה. אנו מציעים שיוקם מרכז לילה שיציע לנוער מקום בילוי תחת השגחה של צוות חינוכי מקצועי שישגיח עליהם.

מתוך שיחות שלנו עם בני הנוער זה משהו שיכול למנוע מהם להסתבך, להשתעמם, להפריע לשכנים .

נשמח לשיתוף הפעולה

ועד הורי פרדס כץ

ביבליוגרפיה

1. להב חיים ושמש אילן(1997) . תרבות הפנאי בקרב נוער מנותק, סקר על דפוסי בילוי הפנאי של נוער המטופל במסגרת היחידות לקידום נוער.
2. הארגון העולמי לתרבות הפנאי והנופש (2000).
3. רסקין, הלל. (1999). פנאי מועיל, נופש פעיל - כל מה שרצית לדעת על שימוש נבון בשעות הפנאי. ירושלים: מאגנס
4. ויקיפדיה. תרבות הפנאי.
5. עומר רבין, (2007). נוער בסכנה: מה עושים מתבגרים בלילות? . ynet
6. ויקיפדיה. הזכות לשויון.
7. ויקיפדיה. הזכות להעדפה מתקנת.
8. ויקיפדיה. הרשות המקומית.

שאלון 2

שם: _____

תפקיד: _____

1. איזו מצוקה חווים בני נוער מהשכונה בשל העובדה שאין להם מקומות בילוי?

2. מי לדעתך אחראי או צריך לטפל בנושא?

3. מה לדעתך הפתרון לבעיה של שוטטות בני הנוער?

4. למה לא הוקם מרכז כזה בפרדס כץ עד היום?

5. מה קורה בנושא זה בעיריות אחרות בארץ?

6. האם מרכז כזה יכול להביא מענה אמיתי לבעיית השוטטות?
